

SLOVENSKI

vestnik

Letnik XXVI.

Celovec, petek, 5. november 1971

Štev. 44 (1529)

NOVA VLADA JE PRISEGLA

PRVA SEJA LETOS IZVOLJENEGA PARLAMENTA

Notranjepolitična aktivnost v Avstriji, ki je zaradi državnozbornih volitev prišla z normalnega tira, je ta teden našla spet nazaj v običajne oblike. Seveda pa se te oblike v marsičem razlikujejo od prejšnjih, namreč v toliko, da so bile prilagojene politični stvarnosti, kakršna je bila ustvarjena z odločitvijo volivcev, ki so 10. oktobra odločali o bodočem razvoju političnega življenja v naši državi.

Najbolj viden odraz teh sprememb sta vsekakor pomembna dogodka včerajšnjega dne: po eni strani prva seja pred tedni izvoljenega parlamenta in po drugi strani zaprisega nove zvezne vlade.

Dosedanja zvezna vlada, ki jo je zvezni predsednik po volitvah začasno poveril z nadaljnjim vodenjem poslov, je imela v sredo svojnjem in dvetretjinsko večino v drugič odobril ustavni zakon, ki se nanaša na spremembo posebnega statuta dežele Trentinsko-Zgornje Poadije. S tem je bil dokončno izglasovan ustavni zakon o izvajanju tako imenovanega „paketa“ za južnotirolsko manjšino.

V korist Južne Tirolske je bila sprejeta važna odločitev

Kot pomemben datum v zgodovini južnotirolske manjšine je namreč italijanski senat z javnim glasovanjem in dvetretjinsko večino v drugič odobril ustavni zakon, ki se nanaša na spremembo posebnega statuta dežele Trentinsko-Zgornje Poadije. S tem je bil dokončno izglasovan ustavni zakon o izvajanju tako imenovanega „paketa“ za južnotirolsko manjšino.

Kako pomembna je ta odločitev za bodočo usodo južnih Tirolcev, izhaja dovolj jasno iz izjave, ki jo je po glasovanju podal predsednik južnotirolske ljudske stranke dr. Silvius Magnago, ki je poudaril, da gre nedvomno za zgodovinski dogodek. Spomnil je na leto 1919, ko je takratna kraljevina Italija zagotovila bocenski pokrajini posebno avtonomijo, vendar obljuba nikdar ni bila izpolnjena, ker je čez nekaj let prišel na oblast fašizem, ki je pričel z raznarodovalno politiko. Govoreč o sporazumu, ki sta ga po drugi svetovni vojni dosegla De Gasperi in Gruber, pa je Magnago dejal, da so izkušnje zadnjih dvajsetih let dokazale, da ta sporazum ni mogel v celoti zadovoljiti potreb prebivalstva.

Zakon o izvajanju „južnotirolskega paketa“, ki daje tamkajšnji nemško govoreči narodnostni skupnosti zelo široko avtonomijo glede vseh vprašanj tako upravnega kot tudi kulturnega in gospodarskega značaja, je italijanska vlada predložila v poslanski zbornici 19. januarja lani; zbornica ga je prvič odobrila 23. januarja letos in so ga potem predali v razpravo senatu, ki ga je prvič odobril 17. junija; v zbornici je bil zakon drugič odobren 22. julija in prejšnji teden ga je v drugič in s tem dokončno sprejel senat. Glasovanja se je udeležilo 254 senatorjev, od katerih jih je 233 glasovalo za in 9 (neofašisti) proti, medtem ko se je 12 liberalcev glasovanja vzdržalo; prav tako se je glasovno vzdržal tudi južnotirolski senator dr. Brugger, ki je s tem hotel izpričati, da manjšina ni povsem zadovoljna z zakonom, „ki lahko pomeni napredek, vendar nikakor še končni cilj“.

S sprejemom ustavnega zakona je Italija vsekakor pravočasno izpolnila obveznosti, ki jih je prevzela v „paketu“. Seveda bo morala zdaj spre-

Parlamentu pa se bo predstavila na današnji seji, na kateri bo kancler Kreisky podal tudi običajno izjavo z glavnimi točkami svojega vladnega programa.

Nova vlada, ki jo je na podlagi prepričljive volilne zmage ponovno sestavila SPO sama in ki ji spet predseduje zvezni kancler dr. Bru-

no Kreisky, se od prejšnje le malo razlikuje: od prejšnjih članov je izpadel edinole minister za pouk Leopold Gratz, ki je postal poslevoedeči predsednik kluba socialističnih poslancev, medtem ko je njegovo mesto v vladi prevzel dose-danji kulturni referent gradišćanske deželne vlade dr. Alfred Sinowatz; nova člana vlade pa sta postali še dr. Ingrid Leodolter kot minister za zdravstveno politiko in varstvo okolja ter Elfriede Karl kot državni tajnik za družinsko politiko.

Brez vsake „senzacije“ so bile izvedene tudi spremembe v parlamentu. Na včerajšnji prvi seji so bili izvoljeni trije predsedniki — dosedanega 1. predsednika Karla Waldbrunnerja, ki zaradi dosežene starostne meje ni več član parlamenta, je nasledil predsednik zveze sindikatov Anton Benya (SPO), za 2. predsednika je bil ponovno izvoljen dr. Alfred Maleta (CVP) in za 3. predsednika Otto Probst (SPC), ki je prav tako že doslej zavzemal ta položaj. V vodstvu poslanskih klubov je prišlo do spremembe le pri socialistih, kjer je bivši minister Gratz zamenjal dose-danjega predsednika dr. Bruna Pittermanna, ki zaradi dosežene starostne meje pri letošnjih volitvah ni več kandidiral; za predsednika kluba CVP-jevskih poslancev je bil znova izvoljen dr. Stephan Koren, pri FPO-jevskih poslancih pa je bil na predsedniškem položaju spet potrjen Friedrich Peter.

Vladno izjavo bo, kakor že povedano, kancler Kreisky podal na današnji seji parlamenta, razprava o programu nove vlade pa je predvidena šele za prihodnji teden.

Ob koncu prejšnjega tedna je bival na uradnem obisku v Združenih državah Amerike jugoslovanski predsednik Tito, ki je s svojim gostiteljem predsednikom Nixonom imel razgovore o važnih mednarodnih in bilateralnih vprašanjih. Temu obisku so z velikim zanimanjem sledili v najširši mednarodni javnosti ter je o podrobnostih tega obiska in zlasti o izjavah obeh državnikov obširno poročal ves svetovni tisk.

V vseh poročilih in komentarjih o tem obisku sta bili postavljeni v ospredje predvsem dve stvari: ugled, ki ga uživa predsednik Tito, ter politika, ki jo vodi Jugoslavija. To dvoje je posebej poudaril tudi ameriški predsednik Nixon, ki je v svoji zdravici dejal, da predsednika Tita po vsem svetu sprejemajo s častmi in s spoštovanjem, ker je dokazal da je mogoče imeti dobre stike z državami, ki se sicer same med seboj ne razumejo najbolje. „Zato je predsednik Tito osebnost,“ je poudaril Nixon, „ki ji ni primere v današnjem svetu. Zgodovina se ga bo spominjala ne samo kot voditelja v vojni, temveč še bolj kot voditelja v miru, kot človeka, ki se trudi za stvar miru.“

Prav tako je predsednik Nixon naglasil pomen jugoslovanske politike neuvrčenosti in nazdravil prihodnosti Jugoslavije in vseh držav, ki so ji podobne, češ, da so po ozemlju in številu prebivalstva sicer majhne, vendar so pomembne, cenijo svojo neodvisnost in imajo vso pravico do neodvisnosti. „Nazdravljam člove-

ku, ki brani pravico vsake države na svetu, da si izbira svojo lastno pot, da ima svojo lastno politiko, človeku, ki se bojuje za neodvisnost in mir v svetu — predsedniku Titu.“

Sestanki med obema predsednikoma so bili priložnost za vsestransko razpravljanje o glavnih vprašanjih, aktualnih za mednarodna dogajanja. Pogovori pri katerih so bila popolnoma upoštevana mnenja obeh strani, so zajemali tako vprašanja, kjer so si enakih mnenj, kot tudi tista, kjer so se pokazale razlike.

V skupnem sporočilu o pogovorih med Titom in Nixonom je rečeno, da sta predsednika posebno pozornost posvetila temu, da je treba zagotoviti mir in stabilnost po poti miroljubnega reševanja sporov in upoštevanja načel o neodvisnosti, medsebojnega spoštovanja in polne enakopravnosti suverenih držav, ne glede na razlike ali podobnosti v njihovih družbenih, političnih in gospodarskih sistemih, v popolnem soglasju z duhom in načeli ustanovne listine OZN. Pozdravila sta nenehno poglobljanje sodelovanja po svetu, tesnejše sodelovanje pri pogajanjih, katerih namen je usklajati interese vseh držav, velikih in malih, v svetu nedeljivega miru in neodvisnosti. V tej zvezi je bilo poudarjeno, da je politika neuvrčenosti Jugoslavije pomemben dejavnik v mednarodnih odnosih, kajti države, ki uresničujejo tako politiko, lahko skupaj z drugimi aktivno pripomorejo k razreševanju svetovnih vprašanj in k ugodnemu razvijanju mednarodnih stikov.

Narodnostne skupnosti

IN USTAVNA RAZPRAVA V SLOVENIJI

Trenutno je v Sloveniji v teku razprava o dopolnilih ustave, kajti z novo ureditvijo jugoslovanske federacije je mnogo važnih pristojnosti prešlo na posamezne republike, ki morajo zdaj temu primerno spremeniti oz. dopolniti tudi svojo zakonodajo in ustavo. Ustavna reforma, o kateri teče zdaj široka razprava, je seveda izrednega pomena tudi za pripadnike italijanske in madžarske narodnostne skupnosti v Sloveniji.

O ustvnih dopolnilih z zornega kota narodnostnih vprašanj je pred kratkim razpravljala medobčinska komisija za narodnostna vprašanja, ki deluje pri občinskih konferencah SZDL v Lendavi in Murski Soboti. Pri tem se je komisija opirala predvsem na stališča občanov madžarske narodnosti, ki so zavzeto sodelovali v javni razpravi o dopolnilih republiške ustave.

Ugotovitve pripadnikov madžarske narodnostne skupnosti je strnil predsednik komisije za narodnostna vprašanja Frans Hajoš iz Lendave, ki je naglasil, da Madžari v Prekmurju pozdravljajo formulacijo ustavnega dopolnila, kjer sta madžarska in italijanska narodnost posebej označeni kot sestavni del slovenske samoupravne skupnosti. „Sicer smo že doslej v praksi obravnavali obe narodnosti v Sloveniji v skladu z našo občo politiko do drugih narodnostnih skupnosti in v skladu z znanimi načeli naših najvišjih organov družbenopolitičnih organizacij in skupnosti, vendar prinašajo ustavna dopolnila kvalitativne spremembe v te odnose,“ je dejal predsednik Hajoš in opozoril, da sta že v osnovni ustavni definiciji slovenske države in samoupravne skupnosti madžarska in italijanska narodnost posebej omenjeni.

Po mnenju komisije je to najboljše jamstvo, da bo republika resnično lahko zagotovila tem narodnostim enakopravnost ter bo lahko še bolj učinkovito vplivala na vsestranski napredek italijanske in madžarske narodnosti v Sloveniji. Konkretno je komisija med drugim predlagala, da bi moralo dobiti v ustavi ustrezno mesto dvojezično poslovanje na dvojezičnih območjih, kakor bi morala ustava vsebovati tudi določilo o možnosti šolanja v dvojezičnih šolah, zlasti ko je tudi ustavno sodišče SRS ugotovilo ustavnost dvojezičnega šolanja. Nadalje naj bi v ustavi posebej določili možnost združevanja pripadnikov madžarske in italijanske narodnosti v ustanove in organizacije zaradi ohranitve narodnostne kulture in narodnostnih značilnosti ter zagotovili tudi financiranje dejavnosti narodnostnih skupnosti.

K sedanjim ustavnim dopolnilom pa je komisija še predlagala, da bi v njih zagotovili predstavnikom madžarske in italijanske narodnosti zastopstvo v oblastnih in predstavniških organih, kot so to uredili tudi na Hrvaškem. Končno je komisija sprejela še predlog, naj bi že v ustavi določili pri skupščini in pri izvršnem svetu SR Slovenije telesa, ki bi se izključno ukvarjala z vprašanji narodnosti v republiki; v teh organih naj bi dobili ustrezno zastopstvo tudi pripadniki italijanske in madžarske narodnosti.

Predsednik Nixon: „Tito je osebnost, ki ji ni primere v današnjem svetu!“

V proučevanju dvostranskih vprašanj sta predsednika izrazila zadovoljstvo z dosedanjim razvojem odnosov med obema državama na vseh področjih, kakor tudi prepričanje, da so odnosi med ZDA in Jugoslavijo, ki jih označujeta enakopravnost in polno medsebojno upoštevanje, važen dejavnik miru in strpnosti v Evropi in na svetu sploh in da služijo smotrom širokega mednarodnega razumevanja. Glede nadaljnega sodelovanja sta se predsednika sporazumela, da je v bodoče potrebno posebno pozornost posvetiti bolj razvitim oblikam gospodarskega sodelovanja, včlovešči industrijsko kooperacijo, skupna vlaganja, sodelovanje na tretjih trgih, skupne načrte o znanstvenem in tehničnem raziskovanju in izdelavo dolgoročnega programa kulturnih in umetniških izmenjav.

Velik odmev v svetovnem tisku je imela tudi tiskovna konferenca, na kateri je predsednik Tito ameriškim in tujim novinarjem odgovarjal na razna vprašanja. Med drugim je izrazil prepričanje, da Nixon in Brežnjev zelo lahko najdeta skupni jezik za rešitev določenih problemov. Na vprašanje, ali sodi, da bi bil koristen sestanek velikih sil „na vrhu“, pa je predsednik Tito poudaril, da bi bilo to koristno, če bi reševali medsebojna vprašanja, ne pa tudi druga, ki se tičejo drugih držav, kajti „zelo pozitivno bo, če se velike sile sporazumejo, da se ne vmešavajo v zadeve drugih, da pustijo, da vsak narod sam rešuje svoja vprašanja.“

PRED KMEČKOZBORSKIMI VOLITVAMI:

Odločitev 14. novembra ne bo težka

V nedeljo 14. novembra 1971 so koroški kmetje in posestniki kmetijskih in gozdnih zemljišč pozvani na volišče. Pri teh volitvah gre za to, da za prihodnjih pet let izvolijo organe svojega poklicnega zastopstva: krajevni kmečki odbor, odbor okrajne kmečke zbornice in občinski zbor kmetijske zbornice.

Ko ocenjujemo razvoj volilne borbe teden dni pred volitvami, potem moramo reči, da je za te volitve na splošno prav med tistimi, ki se jih tičejo, malo zanimanja. Vsekakor manj kot pred volitvami 1951, 1956 in 1961.

● Kar je bilo opaziti že pred volitvami 1966, postaja sedaj še bolj očitno: kmetijski posestniki in najemniki so se že pred volitvami odločili. Število tistih, ki se že niso odločili in ki jih volilne stranke še lahko pridobijo ali pa zgrabijo, postaja vedno manjše.

● Očitno postaja še nekaj: volilne stranke imajo s svojimi programi in s svojo volilno propagando večje težave, kot so jih imele pri prejšnjih volitvah. Agrarno vprašanje je skoraj že v celoti „zvezna zadeva“. Zakoni s tem v zvezi so stvar dunajske

parlamentarne večine. Poleg tega je agrarno vprašanje čedalje bolj povezano s splošno gospodarsko in družbeno politiko ter z mednarodnim gospodarskim razvojem.

● In končno: ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo, ki pripravlja ukrepe na področju agrarne politike in ki upravlja sredstva v prid pospeševanja kmetijstva, je lani prešlo iz vpliva ÖVP in njenega Bauernbunda pod vpliv SPÖ in njenega dolgoročnega gospodarskega koncepta.

leg tega so povečali vpliv vlade na razvoj gospodarske konjunktore in poskrbeli, da Avstrija ni imela le lani in letos polno zaposlitev prebivalstva, marveč je ta zagotovljena tudi v naslednjih letih. Končno pa so na posledice letošnje suše reagirali s tem, da so jesenski izvoz goveje živine podvojili. S tem niso le najširših slojev kmečkega prebivalstva rešili skrbi prekrmljenja govedi skozi zimo, marveč so s tem tudi v veliki meri stabilizirali cene klavnih živali v prihodnjih dveh letih, istočasno pa uravnovesili ponudbo mleka s povpraševanjem za mlečnimi izdelki.

Agrarna politika socialistov se s tem bistveno razlikuje od agrarne politike ÖVP in njenega Bauernbunda. Ker imajo njegov instrumentarij v rokah socialisti, je mogoče že danes reči: kmečko prebivalstvo bo imelo v sedanji agrarni politiki svoje koristi bolj zagotovljene kot jih je imelo, ko je za to politiko odgovarjal ÖVP-jevski Bauernbund.

Za glasove volivcev 14. novembra se na Koroškem poteguje pet volilnih strank: Skupnost južnokoroških kmetov, Kärntner Arbeitsbauernbund, Kärntner Bauernbund, Freiheitliche Bauernschaft in Allgemeiner Bauernverband. Ko se bodo mandatarji teh strank po volitvah s svojimi koncepti soočili, bodo — kakor že zadnja leta — prišli do tega, da ne bodo mogli upravljati sredstev za pospeševanje koroškega kmetijstva po strankarskih načelih, marveč po regionalnih in prioritarnih potrebah. Prav v tem pogledu pa je velikega pomena, kako bodo v občnem zboru kmetijske zbornice in v okrajnih kmečkih zbornicah zastopane regije in doline naše dežele, predvsem pa kdo jih bo zastopal. Gre pa tudi za to, kako bodo zastopani kmetje, ki imajo dandanašnji največ problemov: kmetje-govedarji tako v dolini kot v hribih.

Če po tem pregledu položaja na agrarnem področju v deželi in pogojev za izdatnejše upoštevanje kmetijstva in kmečkih ljudi naših krajev lahko damo priporočilo za volitve 14. novembra, potem moramo samo reči: Poskrbimo, da bo čim več naših ljudi prišlo v organe kmečkega zastopstva!

S to spremembo pristojnosti se je v praksi agrarne politike zgodilo nekaj novega. Agrarni koncept, ki ga je ÖVP v čedalje večji meri izvajala v prid kmetov-žitarjev, to je zemljiških posestnikov v ravnini, ki imajo 50 in več hektarjev kmetijske površine, socialistična vlada v čedalje očitnejši meri prilagaja na dejanske potrebe kmetov-govedarjev, se pravi v prid tistih, na katerih rameh sloni oskrba prebivalstva z mesom in mlekom. To so manjši kmetijski posestniki

v ravnini in gorski kmetje. Oboji so na trgu teh pridelkov docela izpostavljeni muhavosti kupcev in njihovemu manipuliranju cen. ÖVP in njen Bauernbund sta za časa svojega vladanja znala zaščititi cene žita in kornu, toda zagotoviti ustrezen zaslužek kmetom, ki morajo z ogromnim delom prirejati meso in mleko, nista hotela. Končno je bil bivši minister Schleizer tisti, ki je s „kriznim grošem“ obšel zakon o gospodarstvu z mlekom, istočasno pa s podražitvijo krmnega žita zmanjšal kmečki zaslužek pri mesu in mleku. S pospeševanjem zakolja krav je sprožil nazadovanje števila telet, s tem pa dohodkov kmetov-govedarjev. Vse to se je zgodilo v času, ko je bilo širom Evrope že očitno, da oskrba z mesom čedalje manj sledi povpraševanju za njim in ko je spričo tega začela njegova cena tudi v Avstriji naraščati.

Po prevzemu vlade in s tem tudi ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo so socialisti začeli spreminjati tudi uradno agrarno politiko: povečali so sredstva „zelenega načrta“ za preobrazbo kmetijstva, zavrli so zahtevano podražitev žita, uvedli so poseben program izdatnejšega pospeševanja izboljšanja strukture gorskega kmetijstva z dotacijo 1,5 milijarde šilingov do leta 1975. Po

IZ DRUGIH LISTOV — IZ DRUGIH L

Samo slovensko ne!

Ni še dolgo tega, kar smo bili deležni prav nesramnih diskriminacij na avstrijsko-jugoslovanski meji (Ljubelj), o čemer je Delo poročalo 3. 8. 1971.

Ko je javnost postala pozorna na način ravnania avstrijskih carinikov do slovensko ali srbohrvatsko govorečih potnikov, je bilo čutiti, da bo deželna finančna direkcija v Celovcu le ukrepala.

Da temu ni tako, tale pripetljaj na Ljubelju. V ponedeljek 11. 10. 1971 mi je avstrijski carinik dal na Ljubelju tole informacijo: „Z menoj lahko govorite nemško, italijansko, francosko in angleško.“

Na vprašanje, ali mogoče ne obvlada tudi slovenskega ali srbskega in hrvaškega jezika (saj je njegovo delovno mesto na avstrijsko-jugoslovanski meji), je carinik zadirčno odgovoril: „Ne, in se tudi ne nameravam učiti!“ Nadalje mi je dal vedeti: „Če ne znate nemško, počakajte nekaj ur, da pride tolmač.“

Ce se zamislimo, da je 1. Ljubelj mejni prehod, ki leži vendar na avstrijsko-jugoslovanski meji in 2. da tu živi na eni strani kot na drugi strani meje slovenski narod, potem taki in podobni dogodki jasno kažejo, kakšna je avstrijska politika dobrih sosedskih odnosov.

Razumljivo je, da se avstrijski turisti ne bodo skušali razgovarjati pri vstopu v Jugoslavijo z jugoslovanskimi cariniki po slovensko ali pa celo srbsko ali hrvaško. Razumljivo je tudi, da Jugoslavija skrbi v zelo širokem obsegu za take uslužbenke na mejnih prehodih, ki obvladajo potreben tuj jezik.

Ni nam pa razumljivo, zakaj se avstrijske oblasti obotavljajo postaviti na mejnih prehodih ljudi, ki bi obvladali potreben tuj jezik. In to v času, ko potuje vsak dan izredno veliko število jugoslovanskih potnikov v Avstrijo, med temi pa je seveda število slovenskih potnikov največje.

Ce ta problem bolj natančno osvetlimo, zapazimo takšno zaničevanje avstrijskih, predvsem pa koroških oblasti konkretno le do Slovencev oziroma Jugoslovancev.

Zdi se mi, da si obetajo avstrijske oblasti od takih in podobnih ukrepov predvsem dvoje:

1. Večjo a izkrivljeno nacionalno zavest nemško govorečih državljanov in s tem še večjo šovinistično mržnjo do slovensko govorečih državljanov. (Jasno kažejo to izgredi na nogometni tekmi v Žitari vasi, kjer so slovenski športniki deležni opazk kot SVINJE, Partizani in podobno; Delo, 17. 10. 1971).

2. Čimprejšnjo asimilacijo Slovencev na Koroškem.

Dolžnost nove socialistične avstrijske vlade pa bo, da bo čimprej izolirala tiste nemške nestrpeže v deželi, ki toliko doprinašajo k temu, da se vedno znova in znova pojavljajo ostudne diskriminacije Slovencev.

Ce novi vladi to ne bo uspelo, se utegne zgoditi, da bo Avstrija v bližnji prihodnosti še izgubljala na ugledu.

Feliks Wieser
(Delo, Ljubljana, 30. 10. 1971)

V PULJSKI LADJEDELNICI:

225.000 ton nosilnosti bo imela nova ladja velikanka

Po zmogljivosti svojega ladjedelništva zavzema Jugoslavija pomembno mesto med evropskimi državami. V jugoslovanskih ladjedelnicah so gradili ladje že za številne države po vsem svetu.

Nov podvig dosega jugoslovansko ladjedelništvo zdaj v ladjedelnici „Uljanik“ v Pulju, kjer trenutno gradijo ladjo velikanka

ko, ki bo po svoji velikosti oziroma nosilnosti največji tovrstni objekt, kar jih je doslej bilo zgrajenih v Jugoslaviji.

Gre za motorno ladjo „Berge tiger“, ki jo puljska ladjedelnica gradi za norveškega ladjarja Bergesena, za katerega bo potem zgradila še tri nadaljnje ladje velikanke. To bo namreč ladja z nosilnostjo 225.000 ton, njena dolžina bo znašala 314 metrov, široka bo 50, visoka pa 26 metrov. Njena površina bo tolikšna, da bi na njej lahko imeli tri nogometna igrišča. Za ilustracijo njene nosilnosti pa naslednje primerjave: nova ladja bo lahko sprejela tovar, za katerega prevoz bi potrebovali železniško kompozicijo, ki bi bila dolga 150 km, namreč „vlak“ s 15.000 vagoni, od katerih bi vsak imel nosilnost 15.000 kg. In še drug podatek: s to ladjo bi — seveda le teoretično — lahko prepeljali 3 milijone ljudi, če bi vsak tehtal 75 kilogramov.

Motorna ladja „Berge tiger“ bo dosegla hitrost 16,5 vozla. Imela bo dva pogonska motorja s po 35.000 konjskimi močmi; tudi motorje so izdelali v lastni tovarni motorjev ladjedelnice „Uljanik“. Ladja bo lahko prevažala rudo in tekoči tovar.

Ladjo s takšnimi razsežnostmi gradijo seveda po posebnih postopkih. Najprej so zgradili prvi del dalje, prejšnji teden pa so spustili v morje tudi že drugi del in zdaj bodo oba po posebnem tehnološkem postopku združili v morju. Združitev te velike ladje bo tudi njen krst, pri katerem bo botrovala žena predsednika republike Jovanka Broz. To bo za puljsko ladjedelnico in sploh za jugoslovansko ladjedelništvo pomemben dogodek, kajti ob tej priložnosti bo ladjedelnica „Uljanik“ slavila tudi 115-letnico delovanja — z novo delovno zmago: z dograditvijo največje v Jugoslaviji zgrajene ladje.

»Mozaik prijateljstva«

Na graškem Schloßbergu so prejšnji teden v okviru posebne svečanosti odkrili „Mozaik prijateljstva mest“. Mozaik je delo grafika L. Schönauerja ter simbolizira prijateljstvo in sodelovanje med Gradcem in pobratanimi mestni Centventry v Angliji, Darmstadt v Zahodni Nemčiji, Gröningen na Nizozemskem, Montclair v Ameriki, Pulj in Maribor v Jugoslaviji, Trst v Italiji in Trondheim na Norveškem.

Mozaik nosi geslo „Prijateljstvo mest — prijateljstvo narodov“, in v tem smislu so izzvenele tudi besede, ki jih je spregovoril graški župan dipl. ing. Gustav Scherbaum. Svečanosti so se poleg predstavnikov Gradca udeležili tudi zastopniki omenjenih mest, s katerimi vzdržuje Gradec prijateljske odnose.

Ta svojevrstni spomenik mednarodnega prijateljstva je postavljen pred vhodom na ploščad, ob robu katere so lani odkrili spomenik „nemških Spodnještajercem“, ki je vrgel senco na odnose med Štajersko in Slovenijo.

POŠIROKEM SVETU

NEW YORK. — V socialnem odboru OZN je med razpravo o rasni diskriminaciji spregovoril tudi jugoslovanski predstavnik Bogdan Osolnik, ki je pozval Združene narode, naj se posvetijo iskanju novih in uspešnejših načinov in sredstev za uveljavitev deklaracij, ki zahtevajo odpravo vseh oblik rasne diskriminacije. Poudaril je, da je letos, v mednarodnem letu boja proti rasizmu in diskriminaciji, pozornost svetovne javnosti obrnjena predvsem v afriški jug, kjer prakticirajo rasno diskriminacijo in apartheid kot uradno politiko, kljub temu pa nekatere države sodelujejo s temi rasističnimi in kolonialnimi režimi. Osolnik je ugotovil, da ni mogoče govoriti o uveljavljanju človekovih pravic, hkrati pa sodelovati s tistimi, ki izvajajo apartheid. „Dobro vemo, kje so vzroki in kako je treba zdraviti to zlo človeštva. Potrebna je učinkovita akcija, da bi izkoreninili to nečloveško politiko in prakso. Treba je, da smo dosledni v besedah in dejanjih, kajti vse dokler bodo na svetu žarišča ideologije in prakse rasne diskriminacije, bomo v strahu za naše pravice človeka.“

RIM. — Voditelj italijanskih socialistov in bivši zunanji minister Pietro Nenni je trenutno na dvotedenskem obisku v LR Kitajski, kjer ima razgovore z vodilnimi kitajskimi predstavniki.

MOSKVA. — V Sovjetski zvezi in tudi v svetovni javnosti so dali velik poudarek nedavnemu obisku prvega sekretarja sovjetske KP Leonida Brežnjeva v Franciji. Bilo je to prvo potovanje Brežnjeva na evropski zahod, zato je razumljivo, da je tisk govoril o dogodku evropskega, svetovnega in zgodovinskega pomena. Med tem obiskom sta Brežnjev in francoski predsednik Pompidou podpisala posebno deklaracijo o načelih političnega sodelovanja. Na povratku domov pa se je Brežnjev ustavil še v Vzhodni Nemčiji, kjer se je razgovarjal z novim predsednikom tamkajšnje partije Erichom Honneckerjem.

DUBLIN. — Vodja irske republikanske vojske Macgiolla je izjavil, da mora Britanija umakniti svoje čete iz Severne Irske, ker jo bodo sicer prisilili, da bo to storila po „nepredvideni poti“. Hkrati je Macgiolla zahteval, da mora Britanija nemudoma izpustiti osumljene na Severnem Irskem, razveljaviti zatiralne zakone in uvesti demokracijo ter osnovne državljanske pravice. Medtem se na Irskem nadaljujejo atentati in protiizpadi, ki so v zadnjih mesecih zahtevali že veliko število človeških življenj. V znamenju zaskrbljenosti zaradi čedalje bolj napetega položaja na Irskem je bil tudi tradicionalni govor, ki ga je imela angleška kraljica Elizabeta ob otvoritvi nove parlamentarne sezone.

WASHINGTON. — Kljub ostrim protestom zlasti s strani Japonske in Kanade bo Amerika danes izvedla na Aljaski doslej največjo podzemsko jedrsko eksplozijo. Njena moč bo namreč 5 milijonov ton klasičnega razstreliva TNT. Poskus bodo izvedli 1600 metrov pod površino.

NEW DELHI. — Prejšnji teden so velike poplave upustošile območje Katek v jugovzhodni Indiji, kjer je po nepopolnih podatkih izgubilo življenje več tisoč ljudi. Med neurjem, ki je zajelo indijsko državo Oriso in dele zahodne Bengalije, je pihal veter s hitrostjo 150 km na uro, velikanski morski valovi pa so povzročili strašno opustošenje ter so prizadete kraje povsem odrezali od ostalega sveta.

KAIRO. — Pred nedavnim je požar do tal uničil slovito kairsko opero, eno najstarejših na svetu in v kateri je bila pred sto leti prvič uprizorjena znana Verdijeva opera „Aida“. Nekdanji dekan tehniške fakultete v Kairu inž. Serif Numan pa je napovedal, da bodo v začetku prihodnjega leta začeli graditi novo opero, in sicer po načrtih izdelanih že leta 1965.

LONDON. — Britanski parlament je prejšnji teden v veliko večino izglasoval sklep o vključitvi Britanije v Evropsko gospodarsko skupnost. Laburistična stranka se je sicer izrekla proti taki vključitvi, ker smatra s strani EGS postavljene pogoje za nesprejemljive, vendar je tudi precej laburističnih poslancev glasovalo za vladni predlog. Odločitev so v mednarodni javnosti sprejeli kot zgodovinski dogodek in poudarili, da se je Britanija s tem izrekla za Evropo.

NEW YORK. — Izvršni odbor UNESCO, organizacije Združenih narodov za prosveto, znanost in kulturo, je s 25 glasovi proti 2 in 5 vzdržanim sklenil, da bo tudi v tej organizaciji kitajsko zastopstvo prevzela LR Kitajski, medtem ko bodo predstavniki Čangkajškovega režima na Tajvanu podobno kot v OZN izključeni.

Klub slovenskih študentov

je spet poživil svoje delovanje

Osmoščolci slovenske gimnazije v Celovcu so si sredi oktobra tega leta ogledali Dunaj, kakor to določa zvezno ministrstvo za vse avstrijske srednje šole. Ob tej priložnosti so jih v ponedeljek 11. oktobra povabili dunajski študenti v svoje nove prostore v Mondscheingasse 11. Tam se je po referatu klubskega člana razvila diskusija o razmerah na slovenski gimnaziji, o maturitetnem listu „OBRAČUN“ in avstrijski izobraževalni politiki sploh.

Jubilej UNESCO

Pred petindvajsetimi leti — 4. novembra 1946 — ko je prvih dvajset držav-članov podpisalo pristopne izjave, se začela s svojim delom posebna organizacija Združenih narodov za prosveto, znanost in kulturo, splošno znana pod označbo UNESCO.

UNESCO si je ob ustanovitvi postavila velike naloge in visoke cilje. Največji med njimi je bil brez dvoma ta, da hoče s pospeševanjem sodelovanja med narodi potom vzgoje, znanosti in kulture prispevati k utrditvi miru in splošne varnosti, hkrati pa širiti spoštovanje do pravičnosti in zakonitosti ter človekovih pravic in temeljnih svoboščin ne glede na raso, spol, jezik ali veroizpoved.

V četrstoletnem obdobju svojega obstoja in delovanja je UNESCO opravila že ogromno delo v službi utrjevanja medsebojnega spoznavanja in razumevanja med narodi. Pri tem je posvečala prvenstveno skrb razumljivo tistim predelom sveta, ki so zaostali tudi po svoji omikanosti in kulturni ravni: prav po zaslugi UNESCO so že mnogi milijoni ljudi v Afriki, Aziji in Latinski Ameriki stopili na pot omike, prosvete in pismenosti. Velike zasluge pa ima UNESCO tudi na področju prizadevanj za ohranitev kulturnih spomenikov človeštva ter so z njeno podporo v mnogih državah uspešno uvedli in opravili najrazličnejše akcije.

Ob uspehih, ki jih je UNESCO že doslej zabeležila, je ob njenem jubileju gotovo najbolj na mestu želja, da bi bila v bodoče deležna še večje podpore pri svojem delovanju v korist kulturnega dviga človeštva, s tem pa tudi za razumevanje, strpnost in prijateljstvo med narodi.

Nne 16. oktobra so klubaši organizirali družabni večer z namenom, da proslavijo 14 kolegic in kolegov, ki so v zadnjih treh letih uspešno zaključili svoj študij, hkrati pa vpeljejo v svoje vrste novince, ki so prišli po večini iz slovenske gimnazije v Celovcu, in tistim, ki novih prostorov še niso poznali, le-te predstavijo.

Predsednik Kluba slovenskih študentov Teodor Domej je v pozdravnem govoru med drugim povedal, da pri oceni trenutne povezanosti s Koroško lahko ugotovimo, da morda še nikoli poprej niso bili dunajski študentje tako tesno povezani z dogajanjem na Koroškem. „Ravno zaradi tega pa smo prišli do prepričanja, da je te povezanosti z ljudstvom še vse premalo. Da bomo lahko resnično postali povezani z njimi, bomo morali natančno spoznati položaj, v katerem se nahaja slovenska manjšina na Koroškem. Spoznati bomo morali vse probleme, vse načine narodnostnega zatiranja in diskriminacije, predvsem pa seveda vzroke le-tega. Brez tega ne more biti prave povezave in skupnega boja za pravice in popolno svobodo slovenskega ljudstva na vseh področjih.“

Dr. Pavel Zdovc je v svojem referatu naslikal razvoj politične zavesti med slovenskimi študenti na

Dunaju in pri tem govoril o štirih stopnjah te zavesti. Prva stopnja je trajala od leta 1959 do 1961 in se je odlikovala po tem, da so vsi študenti bili abiturienti nemških srednjih šol. Njih znanje slovenskega književnega jezika je bilo pomanjkljivo, s seboj na visoko šolo so prinašali nekakšno čudško bukovniško jezikovno-kulturno narodno zavest, ki so jo izoblikovali med nemškimi sošolci. Po svojem socialnem izvoru so prišli skoraj vsi s kmetov ali iz delavskega razreda; večino so bremenile materialne skrbi. Druga stopnja posega v obdobje, ko je imel Klub svoje zbirališče in središče še v starem Korotanu v Bennogasse. Značilen za to dobo je bil konflikt med študenti in samovoljnimi in avtoritarno klerikalnimi težnjami domovskega vodstva, ki je v tretji stopnji dosegel svoj vrhunec v dunajskem uporu leta 1968 in prizorišče spopada deloma prestavil že z Dunaja v Celovec, kjer je desničarski tisk zavzel negativno stališče do upornih študentov in se tako istovetil s slovensko klerikalno miselnostjo. Študenti svojih teženj sicer niso uveljavili, vendar so ti dogodki okrepili njihovo samozavest. Sedanja stopnja pa se odlikuje po tem, da narodne zavesti in narodne problematike študentje ne vidijo

Letošnje Boršnikove nagrade

Tudi letošnje Boršnikovo srečanje, kakor imenujejo vsakoletni teden slovenskih gledališč v Mariboru in o katerem smo v našem listu že poročali, se je zaključilo s slovesnostjo, na kateri so podelili letošnje Boršnikove nagrade za najboljše gledališke dosežke.

Najvišje slovensko gledališko priznanje, to je Boršnikov prstan, je dobil član ljubljanskega Mestnega gledališča Vladimir Skrbinšek, in sicer za življenjsko delo kot eden izmed najmarkantnejših slovenskih igralcev.

Diplome in nagrade je strokovna žirija priznala naslednjim igralcem in režiserjem: Poldetu Bibiču, Ivi Zupancičevi, Sandiju Krošlju in Miletu Korunu, denarne nagrade pa Miranu Herzogu, Lidiji Kozlovičevi, Borisu Kralju (ki pa je nagrado medtem zavrnil, „dokler se stanje v slovenski kulturi bistveno ne spremeni“), Arnoldu Tovorniku in Igorju Pretnarju.

Z umetniško sliko Jožeta Horvata Jakija je bil nagrajen režiser Voje Soldatovič, posebne diplome pa je žirija podelila mladim gledališkim oblikovalcem Silvu Božiču, Marjani Klanškovi, Albertu Kosu in Petru Trnovšku. „Zlato ptico“ kot prvo nagrado revije „M“ je prejel Livij Bogatec, drugo nagrado, namreč grafiko Franceta Miheliča, pa Silvo Božič, medtem ko je skulpturo Hamleta kot nagrado občinstva dobil Polde Bibič, nagrado združenja dramških umetnikov Slovenije za najboljšo kolektivno igro pa Slovensko gledališče iz Trsta.

Jzlet v Sarajevo

Slovenska prosvetna zveza obvešča, da bo v nedeljo 21. novembra 1971 priredila skupno z INEX TURISTOM na Jesenicah enodnevni izlet v Sarajevo, kjer si bomo ogledali veliko razstavo

„UMETNOST NA JUGOSLOVANSKIH TLEH OD PRAZGODOVINE DO DANES“

in druge kulturne zanimivosti Sarajeva.

Prispevek znaša na osebo šil. 480.— V tej ceni je vračunana vožnja z avtobusom iz Celovca do letališča Brnik, od tam z naj-sodobnejšim letalom DC 9 v Sarajevo in nazaj ter od Brnika spet z avtobusom v Celovec.

Zbirališče je ob 7. uri zjutraj v Celovcu, Gasometergasse 10. Povratek v Celovec ob 9. uri zvečer.

Obstaja pa tudi možnost, da izletniki sami pridejo do letališča Brnik; v tem primeru se cena zniža na šil. 400.— na osebo. Odhod z letalom pa je ob 8.30 uri zjutraj, tako da bi izletniki morali vsaj pol ure pred odhodom biti na letališču Brnik.

Istega dne bodo potovali v Sarajevo tudi izletniki iz Trsta oz. Primorske in bo to pravi izlet zamejskih Slovencev.

Prijave naslovite na Slovensko prosvetno zvezo Celovec, Gasometergasse 10, tel.: (0 42 22) 85 6 24.

Izlet bomo organizirali samo, če se bo javilo zadostno število udeležencev. Prispevek za potovanje je treba plačati v naprej, in sicer na naslov SPZ.

več izven splošnega družbenega razvoja, temveč jo obravnavajo na podlagi razredne opredeljenosti avstrijske in koroške družbe. Nadalje študirajo politično in ekonomsko politiko, vzporedno s tem pa se bavijo z empirično sociološko analiza slovenske vasi na Južnem Koroškem in prispevajo delež k polilizaciji širših krogov predvsem delavske, dijaške in kmečke mladine.

Kot zadnji govornik je na kratko spregovoril še zastopnik kladivarske skupine. Po uvodnih referatih je bilo obilo časa za osebne pogovore, ki so trajali daleč v noč. Obisk je bil za organizatorje izredno zanimiv.

Po dolgem premoru so naši študentje na Dunaju spet ustanovili svoj pevski zbor, ki je svojo prvo vajo že opravil. Svojo prvo sejo je imel tudi delovni krožek „Narodna in politična zavest na Koroškem“, ki si je izbral za podlago Pleterškega knjigo z istim naslovom. Delovni krožek o „spreminjanju marksistične kritike do cerkve“ bo s svojim delovanjem verjetno kmalu pričel. Neodvisno od teh krožkov pa se bodo odvijali petkovi oziroma sobotni klubski sestanki, na katere bodo klubaši povabili razne predavatelje in goste.

Že iz tega kratkega zapisa, ki smo ga povzeli po obširnem poročilu časnikarskega referata Kluba slovenskih študentov, je dovolj jasno razvidno, da je med našimi štu-

dentih na Dunaju s pričetkom novega študijskega leta zaživela tudi nova klubska dejavnost, ki obsega razna področja, za katera vlada zanimanje med visokošolsko mladino.

KULTURNE DROBTINE

● Na solkanskem pokopališču so ob letošnjem dnevu mrtvih postavili spomenik-nagrobnik pisatelju Francetu Bevku. Doprni kip, delo prof. akad. Borisa Kalina, predstavlja pisatelja z izrazom, ki je prevzomal vse njegovo literarno življenje — vera v bodočnost svojega ljudstva in človeštva.

● V Sovjetski zvezi in tudi po širnem svetu se spominjajo 150-letnice rojstva velikega ruskega pisatelja Fjodora M. Dostojevskega. Ob tej priložnosti bodo v Moskvi začeli izdajati doslej najpopolnejšo zbirko vseh njegovih del. Izdaja bo imela 38 delov, od katerih bo prvi izšel že ta mesec.

● Znana slovenska mladinska pisateljica Kristina Brenkova je pred nedavnim obhajala svojo 60-letnico. Jubilatka že skoraj četrto stoletja posveča svoje delo mladinskemu slovstvu — poklicno kot urednica Mladinske knjige in umetniške kot pisateljica. Leta 1966 je prejela dr. Brenkova plaketo „Mlado pokolenje“ za svoje uredniško in pisateljsko delovanje. Najlepše priznanje za trud, ki ga vraga na področju mladinske književnosti, pa je gotovo tisto, ki ga ji vedno spet izrekajo mladi bralci z zanimanjem za njeno stvaritvo.

● V Trstu so odprli nov krožek, ki združuje slovenske visokošolce, dijake višjih srednjih šol ter mlade delavce. Namen krožka, ki so ga poimenovali po narodnem heroju Janku Premrlu - Vojku, je, vzpodbujati mladino k študiju problemov današnjega časa, posebno pa povečati zanimanje za narodno vprašanje.

„Pohitite! Na levi zgoraj držimo še jarek, po katerem bi se lahko izmuznili.“

Skozi vejeve je proti izhodu švistnila raketa in padla mednje kot sestreljena zvezda. Spodaj med skalovjem pa so slišali rezko povelje nemškega oficirja.

„Prvi vod, levo krilo, naprej, los, los... Ogenj! Polovite žive!“

Splazili so se od obstreljevanega vhoda na rob skal, kjer je pritiskalo nemško levo krilo. V pomoč desetini v zasedi je zabobnela strojnica diverzantov, nato so spregovorile še ročne granate. Med eksplozijami, ki so odmevale huje ko topovske salve, se je sovražnik umaknil.

Spustili so se v korito, kjer so bili na varnem pred nemškimi krogli, in se izmuznili. Šele ko ni nobena krogla več zažvižgala mimo njih, so se ustavili.

Popadali so med drevje, bili so na koncu z močmi. Tomo je prislunil. Pred vhomom v jamo so Nemci nabijali kakor nari.

Blink se je nasmehnil: „Menda merijo veličino boja po porabljeni municiji. Če bi našo akcijo sodili po tem, smo napravili res malo.“

Prešteli so se. Bili so vsi razen Rudija... Sicer osmoleni, opraskani, upehani, ranjeni pa nihče... Tomo je bil zadovoljen, da je Tušar slučajno naletel na izgubljene kurirje, ker bi bili sicer padli Nemcem v roke.

Izvidniki so sporočili, da je zrak čist. Spustili so se v globel, kjer je tekla cesta. Brž so jo prešli in utonili v gozdu.

Čez kakšno uro hoda so z vzpetine na robu gozda ugledali nemško kolono. Vedeli so, da gre proti položajem Vojkove brigade. Polegli so in jo spustili nekoliko bliže. Potem so jo pozdravili z vsem orožjem. Nemci so se razkropili po gozdu in se razvili v strelce.

Niso čakali na nemški napad. Zdrsnili so za rob, se umaknili nazaj in se v loku izognili srečanja z drugimi ko-

lonami. Ko so na njihov položaj udarile prve nemške mine, so bili že daleč. Sovražnik je verjetno mislil, da je naletel na položaje brigade. Če drugega ne, so ga toliko zamotili, da se bo brigada lahko pripravila.

Kmalu zatem pa so zabobneli topovi in granate so udarile po desnem krilu brigadne obrambe. Tudi tam se je začel napad. Ugotovili so, da Nemci napadajo s precejšnjimi silami in na široki fronti.

„Da nas ne bi vaši zamenjali z Nemci!“ je dejal Tomo, ko so se približali Vojkovi brigadi.

„Jaz grem naprej, mene vsi poznajo,“ se je ponudil Tušar. „Saj vedo, da smo bili v jami.“

Zares so jih prednje straže prepoznale. Viharno so se pozdravili.

Štab brigade so našli na položajih pod cerkvijo v vasi Fari. Komandant Krtina, ki je bil prevzel Vojkovo brigado kmalu po borbi na Mohorju, jim je prišel naproti. Od veselja je objel Poljaka in Tušarja. Oči so mu ponosno sijale. V nekaj besedah so mu povedali, kako je bilo in kaj je z Nemci, pa se je samo smejal.

„Poglejte tisti dim nad mestom! Takoj smo vedeli, da se vam je posrečilo.“

Nad Postojno se je dvigal visoko v nebo nakazen stember dima. Ob pogledu nanj jim je zaigralo srce.

„Vse gre nad nas,“ je dejal Krtina, „kot bi vedeli, da je bilo naših največ v jami.“

Tušar je zbral vse svoje ljudi in jih takoj peljal na položaje pred cerkvijo, da je okrepil šibko brigadno obrambo. Izvidnik iz zvonika je poročal, da vidi tri nemške kolone.

Od Toma in Bliska se je Krtina poslovil, ker sta odšla z obveščevalci na divizijo. Po položajih so udarile prve granate in prek glav so jim zažvižgali drobci in zdrobljena prst.

UKANA

DRUGA KNJIGA

Tomo je z grozo ugotovil, da tudi tu ni kurirja za zvezo. Potem je ukazal, naj tečejo. Blink je mislil, da mu bo od povedalo srce. Lovili so sapo in kleli, toda zaostal ni nihče. Na sredini rova jim je priteknel naproti kurir za zvezo z vhomom. Spotaknil se je in padel. Bled in ves prepaden se je pobiral in poročal: „Kurir zasede je prišel povedat v jamo, da se tik pod položaji utrinjajo rakete. Nemci obkoljujejo vhod...“

„V tek!“ je zarjul Tomo. „Ti, kurir, pa do naslednje zveze... sporočit, da prihajamo... Držite se, hudiči, držite se do zadnjega naboja!“

Zdaj, ko so vedeli, da bodo odločale tudi sekunde, kot je bil dejal Tomo, so zbrali poslednje sile.

Pod oboki Črne jame je buhnil vanje val svežega zraka, na prvih stopnicah pa so že zaslišali odmev rafalov in eksplozij bomb v gozdu, kjer se je zaseda spoprijela z napadalci.

Na vrhu stopnic, kjer se je začel gozd, so zagledali med vrhove ujet kočček začudenega neba, kjer so blestele zvezde. Tomu še nikoli niso bile tako blizu in tako drage, čeprav je zrl vanje le kratek hip, kajti pred jamo je bil sovražnik. Pred izhodom so žvižgale krogle mitraljeza. Sprejel jih je vodnik, ki je komaj zadrževal pritisk obkoljujočih.

Za kmečkozbovske volitve

Skupnost južnokoroških kmetov nas je naprosila za naslednjo objavo:

VOLILI BOMO LISTO 41

Na volišče bomo šli v dopoldanskih urah.

Volili bomo naše zastopnike za krajevne kmečke odbore (Ortsbauernausschuß), za okrajne kmečke zbornice (Bezirksbauernkammer) in za deželno kmetijsko zbornico.

Vsak volivec mora izpolniti tri glasovnice. V občinah, v katerih ni bila vložena lista za krajevni kmečki odbor, bomo naše zastopnike na listi „Skupnost južnokoroških kmetov“ volili v okrajne kmečke zbornice in v deželno kmetijsko zbornico.

Skupnost južnokoroških kmetov (Gemeinschaft der Südkärntner Bauern) je vložila naslednje kandidatne liste:

● Za občni zbor Kmetijske zbornice za Koroško:

Mirko Kumer, pd. Črčej na Blatu pri Pliberku
Anton Krušič, pd. Rupej v Veljnji vasi pri Bilčovsu
Ignac Domej, pd. Zgonc v Rinkolah pri Pliberku
Ludvik Lesjak, pd. Postranjak na Bregu pri Rožeku
Tinej Wastl, pd. Toplič v Lovankah pri Dobrli vasi
Martin Rehsmann, pd. Tračnik na Ledincih
Jozej Ropač, pd. Hanzel v Ločah pri Logi vasi
Karl Pörsch, pd. Janšej v Holbičah pri Škofičah

● Za zbor okrajnih kmečkih zbornic:

VELIKOVEC
Ignac Domej, pd. Zgonc v Rinkolah pri Pliberku

Miha Slugovc, pd. Plešovnik na Lancovi pri Škocijanu

Rajmund Greiner, pd. Uranšek v Globasnici

Jože Golavčnik, pd. Golavčnik v Zagorjah pri Žitari vasi

Jože Partl, pd. Črnk na Bistrici pri Pliberku

Adolf Kanzian, pd. Zablacan v Apačah

Janez Kuchling, pd. Hauser v Štriholčah

CELOVEC

Anton Krušič, pd. Rupej v Veljnji vasi pri Bilčovsu

Valentin Waldhauser, pd. Podnar v Podnu pri Slovenjem Plajberku

Tomaž Koban, pd. Šmon v Št. Kandalofu pri Koimari vasi

Franc Roblek, pd. Pušcl v Selah

Janez Korenjak, pd. Jančič v Trebnjah pri Šmarjeti v Rožu

Boštjan Malle, pd. Činkovc v Rutah pri Št. Janžu v Rožu

Anton Tusch, pd. Robec na Plešerki pri Hodišah

BELJAK

Ludvik Lesjak, pd. Postranjak na Bregu pri Rožeku

Pavel Sima, pd. Leben v Pulpačah pri Logi vasi

Franc Wutti, pd. Pajovc na Ločilu

Jože Strauss, pd. Rezic v Dobu pri Logi vasi

Janez Lepuschitz, pd. Fugar na Ravnah

Janez Mikl, pd. Gašperč na Pečnici pri Ledincih

Skupnost južnokoroških kmetov
 Gemeinschaft der Südkärntner Bauern

70 let slovenskega planinstva na Koroškem

Letos se spominjamo 70-letnice rojstva organiziranega slovenskega planinstva na Koroškem.

Leta 1901 so takrat najbolj agilni Ziljani, katerih področje so bile v glavnem Karnijske gore z Ojsternikom, ustanovili Ziljsko podružnico slovenskega planinskega društva s sedežem v Šmohorju. Še isto leto so zgradili in otvorili na Zahomški planini svojo planinsko postojanko, ki še danes obstoja, samo da je ob razpadu avstroogrške monarhije prešla v tuje roke. Pobudnik za gradnjo te koče je bil takratni odbornik slovenskega planinskega društva Milonik, po domače Koren iz Zahomca, oče današnjega župnika Milonika iz Štebna.

Ko smo leta 1953 ustanovili naše planinsko društvo s sedežem v Celovcu, smo hkrati obnovili ziljsko podružnico, ki je prenehala delovati ob koncu prve svetovne vojne. Presledek med obema vojnami, izseljevanja in druge grozote, ki smo jih bili deležni v času nacizma, in tudi geografska lega Ziljske doline so bili

vzrok, da ni več prišlo do obnovitve ziljske podružnice s sedežem v Šmohorju. Zato je bilo razumljivo, da si je nova odnosno obnovljena planinska organizacija izbrala za svoj sedež — Celovec, kjer imajo tudi druge slovenske organizacije svoj center.

Danes imamo v naši planinski organizaciji zajete planince iz vseh koroških dolin in tudi svojo lastno planinsko postojanko — „Kočo nad Arihovo pečjo“ v Karavankah v skupini Kepe, tako da so dani vsi pogoji za normalen in plodovit razvoj slovenske planinske dejavnosti na Koroškem. Ponos slovenskih planincev na Koroškem je seveda naša planinska postojanka (1080 m), ki kraljuje na planin Bleščeči pod Komnico (1739 m). Kočo smo zgradili konec oktobra 1968 in slavnostno otvorili 1. junija naslednjega leta. V koči lahko prenoči 30 do 40 planincev. Poleg spalnice ima odlično opremljeno kuhinjo ter dnevno sobo z majhno knjižnico s pretežno planinsko literaturo.

Postojanka ni oskrbovana, nudi pa planincem možnost prenočevanja in

samopreskrbovanja (Selbstversorgerhütte) to se pravi, da je planincem na razpolago kuhinja, kjer lahko kuhajo in pečejo s seboj prineseno hrano. Posebnost naše koče pa je, da je tedensko odprta od sobote popoldne do nedelje zvečer in to poleti in pozimi.

Do koče sta v glavnem možna dva pristopa — z zapada iz vasi Zgoranje Borovlje preko naselja Kopanje (2 uri) in z vzhoda iz Št. Jakoba preko Svaten in Hodnine pod Arihovo peč, od tam pa tik ob njeni zapadni steni strmo navzgor do planine (3 ure).

Kar je bila nekdanj ziljskim planincem koča na Zahomški planini, to je za nas danes koča na Bleščeči. V tem vidimo nekako paralelo, ki nas živo spominja na prizadevanja naših predhodnikov pred sedemdesetimi leti, ki so zanetili kres planinske ideje in organiziranega izživljanja v Ziljski dolini. Le-ta je sicer kmalu ugasnil, a je tlel naprej in po svobodi zopet vzplamtel, tako da danes zopet gori in naznanja — še smo tu!

Pl.

TRIBUNA BRALCEV - TRIBUNA BRALCEV - TRIBUNA BRALCEV - TRIBUNA

»Das Österreichbewusstsein«

Am 26. Oktober beging Österreich wieder seinen Nationalfeiertag, auch „Tag der Fahne“ genannt, dessen Geburtsstunde im Oktober 1955 liegt. Dieses Jahr 1955 war für die Republik Österreich ein sehr entscheidendes Jahr: im Mai wurde der Staatsvertrag unterzeichnet, wurde Österreich ein neutraler Staat, mußten im Oktober die letzten Besatzungstruppen das Land verlassen, wurde Österreich wieder frei und unabhängig. Aus diesem Grunde feiert man den 26. Oktober („Tag der Fahne“ oder Nationalfeiertag), wo wir auch jener Staatsmänner gedenken sollten, die sich bei dieser österreichischen Sache zweifellos Verdienste erworben haben.

Nun aber bei dieser Gelegenheit im Zusammenhang mit diesem Feiertag zu etwas anderem. Der Kärntner Heimatdienst (KHD) bittet in seinem Mitteilungsblatt „Ruf der Heimat“ um Unterstützung, damit es ihm möglich ist, das „Kärnten“ aber auch das „Österreichbewusstsein“ zu stärken. Wie sehr sich der Heimatdienst um ein gutes „Österreichbewusstsein“ der Landsleute bemüht, weiß ich nicht, doch meine ich, daß diese Aufgabe nicht in seinen Wirkungsbereich fällt und wohl vollkommen überflüssig ist, da die Kärntner, ob „Deutsche“ ob Slovenen, ohnedies gute Österreicher sind, was der Kärntner Heimatdienst am besten wissen mußte, wenn er sich das Ergebnis der Volksabstimmung (10. 10. 1920) vor Augen hält.

Ganz abgesehen davon sehe ich überhaupt keinen Grund, daß der Heimatdienst den Menschen „Österreichbewusstsein“ einimpfen soll. Er nennt sich ja Kärntner Heimatdienst und nicht „Österreichischer Heimatdienst“. Er, der Heimatdienst, möge doch einmal genau erklären, was er damit meint, „das Österreichbewusstsein zu stärken“ und wie das vor sich gehen soll.

Ich will nun eine Sache aufzeigen, wo der KHD positiv einwirken könnte, wenn er schon meint, hier was tun zu müssen. Wir haben in Kärnten zwei große Feiertage, die in den Monat Oktober fallen: den 10. Oktober als Gedenktag an die Volksabstimmung von 1920 und den 26. Oktober, der aus schon erwähn-

ten Gründen gefeiert wird. Nun kann man gerade bei uns diesbezüglich interessante Vergleiche anstellen, wobei ich mich auf meinen Heimatort Ebenthal beschränken will, da ich nicht weiß, ob dasselbe auch auf andere Orte zutrifft.

Auffallend ist, daß jene Häuser, die zur Feier des 10. Oktober beflaggt sind, bis auf wenige am 26. Oktober (Tag der Fahne) keinen Fahnschmuck tragen. Es sind auch Häuser darunter, in denen Traditionsträger und noch andere wohnen, die dem Kärntner Heimatdienst sehr nahe stehen, viele von ihnen den KHD vielleicht unterstützen, damit es ihm möglich ist, auch weiterhin das „Österreichbewusstsein“ erfolgreich zu stärken!

Es bleibt selbstverständlich jedem überlassen, ob er zu solchen Feiertagen beflaggt oder nicht. Es gibt viele Häuser, die überhaupt keine Fahnen besitzen, und trotzdem wohnen in ihnen gute Österreicher. Von jenen aber, die am 10.

V rubriki „Tribuna bralcev“ objavljamo od časa do časa dopise, ki jih prejmemo za objavo v našem listu. Pri tem pa izrecno poudarjamo, da v posameznih prispevkih izraženo mnenje ni nujno tudi mnenje uredništva.

Uredništvo

Oktober fleißig beflaggen, also im Besitz einer Fahne sind, könnte man erwarten, daß sie auch am Festtag Österreichs (26. Oktober) die Fahne hissen.

Natürlich zeigt sich nicht allein daran, daß man Fahnen aushängt, wie man zu einer Sache steht und über sie denkt; doch fielen diese Unterschiede (10. 10. und 26. 10.) z. B. in Ebenthal schon in den letzten Jahren auf. Ist das die demonstrative oder auch ungewollte Gleichgültigkeit gegenüber dem österreichischen Nationalfeiertag? Ich glaube, daß der 26. Oktober für das gesamte Bundesgebiet ein ebenso großer und bedeutender Feiertag ist, wie für Kärnten der 10. Oktober. Glauben Sie nicht auch?

Herbert Guttenbrunner jun.
 Ebenthal

Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA

tračnice, da bi si nabral novih moči. Vsako minuto je onemoglo kriknil: „Tovariši, na pomoč!“ Še vedno je bil prepričan, da bodo prišli ponj. Minerji niso nikoli puščali svojih ljudi sovražniku.

Ko so napadali železnico v Baški grapi in je enega med umikom zadel rafal v nogo, so bili že visoko na pobočju, ko so ga pogrešili. Komandir je takoj odredil, naj se vrnejo ponj. Skoraj danilo se je že, ko so ga našli. Bil je že zadnji čas.

„Ne bodo me pustili, saj sem zažgal bencin,“ se je začel prepričevati. Ko je zaslišal svoj glas, se je počutil manj osamljen, plamenček upanja je spet zagorel. Čeprav je zaman klical, ni nehal klicati. Z glasom je oživljal temo podzemlja, kjer ni bilo nobene sence, ničesar razen sluzaste noči in mrzlih tal pod golim telesom.

Dolgo, dolgo, brez slehernega občutka za čas, je vztrajno lezel naprej in otipaval tirnice, dokler jih ni zmanjkalo. Tedaj je brezupno obležal na mokrih tleh. Spomnil se je, da se tu jama cepi na več strani, in je spet zaklical:

„Toovaaariiiii — naaa poomoooo...“

Odmev mu je z mnogih strani prinesel klic nazaj. Sprva je mislil, da se mu je nekdo odzval. Morda je Tomo ali Blisk, no, morda je Tušar... Zlogoval je imena med izsušenimi ustnicami in ožgane oči so mu zalile solze.

„Rešili me bodo... Še bom videl tovariše v diviziji, še bom hodil po Baški grapi.“

Z novimi močmi je zavpil: „Toomoooo... Blisk... Tušaar... Kje ste?“

Klical jih je po vrsti, da se ne bi komu zameril. Odmev se mu je skrivnostno in grozljivo hahljal iz porov: Toomo — oo, — a, sa, sa, aaaaa.

Spoznal je prevaro in se spet zgrudil. „Kam, kam?...“

je zatulil.

Ko je tipal po tleh, je nekaj zatipal. Kamen? Dober bi bil, saj je ves gol in nebogljen ko dojenček; če pridejo Nemci, se bo branil vsaj s kamnom...

Pa ni bil kamen. Bila je ofenzivna ročna bomba. Stisnil jo je v ožgane dlani in jo dvignil k ustom. Z zobmi je prijel zatič. Nenadoma se je počutil močnejšega. Šele zdaj je postal gospodar svojega življenja. V najslabšem primeru jo bo prihranil zase. Smrti se ni bal. Skrbelo ga je, da ga ne bi Nemci ujeli živega in ga obesili pred jamo. Ne, tega veselja ne smejo doživeti!

Spet se je plazil ob stenah, ko mu je nenadoma udaril na uho šum podzemne reke. „Ali ni govoril Blisk o nekem Tartaru, antičnem peklu, kjer Haron prevaža duše v onstranstvo?“

Šum vode mu je zbudil žejo. Nekajkrat je že lizal mokre stene, kjer je mezela voda, toda zdaj bi se rad napil, tako napil, kot še nikoli; in ohladil bi si ožgano telo. Želel si je vode kot ranjena žival. Kdo ve, kako dolgo se je plazil navzdol, tja, kjer je po šumu slutil vodo, ko je naposled z roko otipal curek, ki se je iz skrivnih žil rebrijal v podzemsko reko. Pritisnil je ustnice k sluzasti sigi in podstavil jezik, voda mu je blagodejno napolnila grenka usta. Hlastno je pil, potem pa je naslonil čelo na mokro skalo.

Hlad ga je zbistril. Dohod do bobneče podzemne reke so zapirali prepadi. Nekajkrat bi bil že skoraj zdrsnil s spolzkih skal. Moral se je vrniti do železnice in poiskali stranski rov, ki drži navkreber, na Veliko goro.

Zdaj ni več kričal. Prepričan je bil, da ga imajo tovariši za mrtvega in da so se že rešili. Zdaj lahko pričakuje Nemce. Če bo še klical, jih bo opozoril nase.

Nemci bodo prišli v jamo po njihovih sledovih in po njihovi poti, je premišljal. Šli bodo, dokler jih bosta pustila dim in požar, potem se bodo morali vrniti. Jama nima

povsod skrivališč, in če se z njimi sreča v gladkem rovu, ga bodo ujeli. Toda živega ga ne smejo dobiti!

Vlekel se je navkreber kot prestreljen volk, dokler ni začutil, da so tla bolj položna. Do skrajnosti izmučen je splezal med gozd stalagmitov, si poiskal zavetje in obležal. Objela sta ga tišina in tema in z njima dvomi in obup. Sam se ne bo rešil iz tega labirinta... Če ga ne bodo dobili Nemci, bo prej ali slej zdrsnil v kakšno poč ali brezno, iz katerega ni poti...

Umreti tako mlad... Dal si je roko z bombo na prsi, tja, kjer je nemirno utripalo srce. Nič dobrega ni okusil v življenju, pa vendar bi rad živel in se še naprej boril. Trdno je bil prepričan, da bo po tem boju revežem bolje, da otroci ne bodo stradali kruha, kot ga je on. Bil je še otrok, ko je moral od doma. Pasel je krave po pobočjih Baške grape, potem je bil hlapček pri gruntarju, spal po hlevih, dokler se ni naveličal in odšel po svetu. Žulil je kramp in lopato, živel v barakah, pasel lakoto in uši...

„Klonil pa nisem nikoli,“ je dejal naglas.

„Ne, nisi,“ si je odgovoril.

„Tudi takrat ne, ko si mahnil laškega oficirja, ki ti je opsoval slovensko domovino — prevrnil se je čez tri mize in obležal...“

„Prekleti Lahi, tako ste me premikastili, da sem komaj stal pokonci. Upornik, schiavo, pes... zgnil bi, če ne bi bila fašistična Italija crknila. Tri leta in pol strogega zapora sem dobil... Vojaško sodišče v Veroni... Skripanje ključavnice, tema v samcah in kalna brozga... Tri leta in pol so minila, zdaj pa ni minil niti en dan, odkar so se spustili v to prekleto jamo.“

Zaprj je utrujene oči in slike minulega življenja so se vrstile pred njim v nedogled. Mati ga je večkrat božala po laseh in mu prigovarjala, naj potrpi: „Reveži smo, Rudi, ko

O ljubezni

GOVORI IZKUŠENA ŽENA

Žena, ki ji lica obkrožajo že sivi prameni las, bi rada spregovorila mladim nekaj besed o ljubezni. Takole pravi:

Dekleta in mlade žene ne znajo več ljubiti. Žalostna sem zavaljo zapostavljanja ljubezni. Mnoge žene danes niso več žene; najprej mislijo nase, na svojo kariero in osebne probleme. Domišljajo si, da je možno igrati se z ljubeznijo brez nevarnosti in da je srce organ, ki je na vso moč podoben jetrom ali ledvicam...

Današnja žena nima več smisla za skrivnosti; ne zna več ohraniti avreole okrog ljubezni. Obnaša se, kot da je ljubezen predmet šolskega načrta, in tekmuje, da bi pred sošolko čim bolj obvladala lekcijo.

Zaljubljeni žene ne zanimajo ne teorija in ne norme — ona pozna samo enega človeka in mu pripada povsem in izključno. Ne zbira vrste moških primerkov, tudi ne zato, da bi jih primerjala. Žene se pritožujejo, da moški niso več moški. Smešno: oni so bili to in bodo to tudi ostali. Dati jim je treba možnosti, da se počutijo takšni, in ne jim nenehno vsiljevati svojih zahtev, ki so zanje breme.

Bila sem poročena šest let, potem sem se — ne po svoji krivdi — ločila. Torej imam zakonske izkušnje. Lahko sklepate, da sem za zakon, in ne za avanturo: zakon je boljši.

Biti tako imenovani „ilegalni tovariš“ je zelo težko. Vedno je dovolj podvodnih čevljev, na katere boste nasledili: družina enega in drugega, podatki v hotelih, da ne govorimo o drugih ovirah — varnosti, mučenju zavoljo zapletenega položaja.

Naj pojasnim: zakon more prenesti več ali manj srečna obdobja. Pravo zakonsko življenje vsebuje — tudi zobozdravnika, novo pohištvo in otroški govor. Za avanturo, osvobodeno vsega tega, pravijo, da je umetna tvorba. Nisem popolnoma prepričana o tem. Ni umetnega življenja. Segreti ob dveh zjutraj otroško stekleničko z mlekom ni nič manj resnično kot zažeti si novo obleko za ples. Vse to je življenje in ne bo prav nič umetno, če se mu predate! Le negibnost je umetna in dolgočasna. Lenoba je pravi sovražnik ljubezni. Kako odpraviti občutek, da boste vsake večer našli doma človeka, ki vam pripada „službeno“!

Žena, ki živi zunaj te situacije, ve, da jo more človek, ki ga ljubi, zapustiti sleberno uro, da morda ne bo prišel takrat, ko si ga ona želi, da ji ničesar ne obljublja. To jo sili v večjo samostojnost. Če sprejme takšne odnose, ve, da se mora sama boriti za svoje življenje; zato si tudi sama pridobiva prijatelje in ne čaka na možko pomoč. Zanima jo zunanji svet, kot se svet zanima zanjo. Njena samostojnost in neodvisnost privlačujeta moške bolj kot tista nesprenljiva žena, pri kateri ne morete ničesar več odkriti. Da bi ljubezen trajala, mora imeti dve prvini: zaljubljenost in željo, da nenehno odkrivamo osebnost, ki nam pripada občasno.

Ko je eden od mojih znancev nenadoma našel svojo ženo z drugim, je tekmeča vrgel skozi vrata, od žene pa se ni ločil. „Vem,“ je rekel, „da se tisto, kar je bilo, ne more več

SODOBNO OGREVANJE PROSTOROV
POD MEDICINSKIM DROBNOGLEDOM

Velike lončene peči pripadajo vse bolj preteklosti. Sodobni človek si greje pozimi svoje prostore s centralno kurjavo ali pa z oljno pečjo. Takšno ogrevanje zahteva manj fizičnega napora, je mnogo bolj čisto in še cenejše je. Napredek je očiten. Vendar še tako bleščeča sprednja stran medalje krije na zadnji strani kakšno senca. Pri sodobnem ogrevanju osenčuje le-ta medicinsko plat.

Poskusite!

LOVSKA ENOLONČNICA

5 dkg suhih gob, 10 dkg govedine, 10 dkg svinine, 1 dkg moke, 3 dkg masti, 5 dkg čebule, 1/2 kg krompirja, 1/2 dl kislo smetano, 2 kisli kumarici, 1 l kostno juho ali vode.

Prejšnji dan namočeno suho gobe skuhamo. Na koščke zrezano meso povaljamo v moki in ga prepražimo na masti, na kateri smo prej prepražili čebulo. Nato dodamo gobe in na kocke narezan krompir, osolimo in zalijemo. Že skoraj kuhani enolončnici dodamo smetano in narezano kisto kumarico.

PASTA FIŽOL

1/4 kg fižola, 12 dkg makaronov, 1/2 dl olja, 1 dkg moke, 15 dkg prekajenega mesa, sol, poper, 2 stroka česna, 1/2 dl paradižnikove meze, zelen peteršilj.

Prejšnji dan namočeno fižol skuhamo v isti vodi z lovrovim listom. Na olju prepražimo sesekljano čebulo, na kocke zrezano meso in moko, dodamo fižol in testenine. Nazadnje jed osolimo, popopravimo in ji primešamo paradižnik, strt česen in sesekljan peteršilj.

RIBJI ZREZKI S SIROM

Vzemi: 1/4 kg ribe, sol, 15 dkg gob, 10 dkg sira, olje. Očiščenim ribam odstranimo glavo in hrbtenico; tako dobimo zrezke, ki jih posolimo in položimo v namazano kozico. Potrosimo jih z napol dušenimi gobami in naribanim sirom, nato pa jih pokopamo z oljem in spečemo v pečici.

VODENI ŽLIČNIKI

40 dkg moke, 2 dl kropa, 2 jajci, zabela. Moko polijemo s približno 2 dl kropa ter jo prav dobro zmešamo v testo. Nato primešamo temu testu jajci, ga še enkrat premešamo in izoblikujemo iz njega z mokro žlico majhne žličnike ter jih skuhamo v slanim kropu. Vro naj vsaj četrt ure. Nato jih odcedimo, polijemo z mrzlo vodo in strosemo v kozico ali na pekač, v katerem smo na masti prepražili drobtinice, ali jih dobro pregrejemo.

popraviti. Toda mislil sem, da poznam svojo ženo. In prav to, kar je storila, me opozarja, da je sploh ne poznam. Zato me privlači.“

Torej, imejte rezerve: ne recite vsega! Ne skrivajte, a ne bodite na dosegu roke! Zakon ni psihiatrova ordinacija. Mož ni zato, da nas „osvobaja“. Poročena žena mora imeti svoj osebni okus in svoj posel. Zlasti se ne sme sprijazniti s položajem natančnega odseva svojega moža. Naj ne bo njegova podoba v zrcalu! Moškega utruja, če mora vse življenje živeti ob svojem — dvojniki!

Ljubezen je potreba, a tudi borec za življenje ali uničenje. Zaljubljeni zakonci so prepričani, da so zmagali nad krhkostjo ljubezni:

Vsa sodobna ogrevalna telesa so namreč iz kovine, so sorazmerna majhna, zato pa zelo vroča. Posledica je sicer prijetna toplota prostora, vendar izredno suha toplota. Suh zrak pa je sovražnik naših sluznic. Izsuši jih namreč in jim s tem jemlje obrambno sposobnost. Virusi, ki so povsod, se na tako posušeno sluznico kaj hitro nasele in povzročijo nahod, vnetje žrela, sapnika ter bronhijev in suh, dražeč kašelj — predvsem ponoči.

Ali se lahko vsem tem težavam izognemo? Da! V prostorih moramo ustvariti vlago. Vendar vsa običajna sredstva zato — različne posodice, ki jih obešamo na radiatorje in slično — po navadi nimajo zadosti velike površine vode, ki hlapi, in zato ne zaležejo dovolj. Najbolje si bomo ustvarili primerno vlago, če bomo radiatorje pokrili z mokrimi krpami (plenicami, brisačami) ali če bomo te obesili nekje v bližini grelnih teles. Vendar ne le v enem prostoru stanovanja, temveč v vseh. Poleg tega pa je tudi pozimi treba uživati mnogo tekočine. Čaj, sadni

Otrok grize nohte!

Silno pogosto slišimo od mater to izjavo. Tudi pri pregledih otrok pogosto opažamo, da imajo nohte pogrizene prav do skrajnih možnosti. Obširne preiskave so pokazale, da si dobra tretjina otrok občasno ali pa bolj stalno grize nohte. Najpogosteje opažamo to med 10. in 11. letom, pri dečkih enako pogosto kot pri deklicah, pri duševno zaostalih ali pri nerazvitih enako pogosto kot pri duševno normalno razvitih otrocih.

Zdravljenje te bolezni, ki jo sodobno uvrščamo med nevrotične manifestacije otroka, je pogosto neuspešno, priznati pa tudi moramo, da dokaj neenotno. Od najrazličnejših vzgojnih ukrepov in različnih zdravil do grenkih tinktur, v katere namakamo prste teh

DROBNI NASVETI

- Cmoki ne razpadajo, če kropu prideneš nekoliko moke.
- Krompir različne velikosti bo istočasno kuhan, če debelega prebodeš z vilicami.
- Mast ne brizga iz ponve, če ji prideneš nekoliko moke in soli.
- Surovo meso shranimo pokrito, da se ne navzame tujega duha.
- Pečenice se obdržijo dalj časa sveže, če jih položimo v slano vodo.
- Surova jetra položimo v mleko, da ostanejo dalj časa sveža.
- Sladko zelje je lažje prebavljivo, če ga kuhamo s koščkom kruha.
- Preproge dobijo svojo lepo osvežujočo barvo, če jih očistimo z razredčenim kisom.
- Nove preproge prvo četrletje čistimo samo s ščetko ali metlico, ne pa s sesalcem.

sokovi, slatina in slično, naj ne bodo rezervirane za poletne dni. Dodatek vitamina C (limone, oranže, grape fruit) nam bo celo še ojačil odpornost naših sluznic, in nesrečnih zimskih „prehladov“ bo manj!

otrok, poznamo silno dosti terapevtskih metod.

Zelo zanimiva so zato novejša dognanja hamburgskega zdravnika Hansa Heina, ki se je problema lotil z doslej neznane strani. Statistično signifikantno je namreč ugotovil, da je znatno več otrok, ki grizejo nohte, med tistimi, ki higieni nohtov ne posvečajo posebne pozornosti, znatno manj pa med tistimi, ki si svoje nohte redno in pravilno negujejo. Po tem spoznanju je prišel do enostavnega terapevtskega postopka, ki ga je preizkusil na večjem številu otrok in dosegel odlične uspehe, znatno boljše od vseh doslej znanih.

Dr. Hein svetuje, da vsakemu otroku, ki grize nohte, kupimo pilo. S to naj si vsak večer temeljito opili nohte (da na njih ne bo nobenih vtrganin, vrezin ali ostrih mest, ki nevrotičnega otroka motijo in navajajo h grizenju). Nato naj si z oblim delom pile kožico ob korenu nohta potisne čimdalj proti bazi prsta. Temu naj sledi temeljito pranje nohtov in rok s toplo vodo, krtačico in milom in končno po vsem tem uporaba mastne kožne kreme.

Ta postopek morajo vsak večer izvajati z otrokom najprej starši, ko se ga pa otrok nauči, naj ga sam izvaja vsak večer. Starši naj le kontrolirajo rednost izvajanja.

Uspeh tega zdravljenja kajpak ne nastopi čez noč. Dr. Hein pa poroča o odličnih uspehih po nekaj tednih, vendar je treba tudi potem postopek še nekaj mesecev nadaljevati, da bo otrok zares „ozdravljen“ neprijetne navade.

Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKA

boš zrastle, boš zaslužil tudi zame.“ Tudi oče ga je imel rad.

Baška grapa mu je bila vedno pri srcu. Tja se je odpravil iz Toskane takoj po kapitulaciji. Stradal je, pešočil in se skrival, dokler ni z obronkov Kolovrata zagledal modre Soče. Srce mu je zavrisvalo. Še dva dni čez krsne gore — in je bil v grapi, doma... In že je odšel naprej s partizani. Hotel je biti miner, rad bi bil fašistom vsaj nekaj povrniti za vse, kar so njemu in primorskemu ljudstvu prizadeli hudega.

Hlad mu je rezal v golo telo. Od mraza so mu šklepetali zobje. Mirovanje mu je jemalo pogum, tesnoba ga je čedalje bolj peklila. Saj so tudi pred vhomom Nemci... Če se že privleče srečno do tja, ga bodo ubili, ko bo prilezel na svetlo...

„Končaj sam s seboj, dokler si še pri močeh,“ je šepnil tuj glas iz teme.

„Ne! Dokler ne poizkusim zadnje možnosti, ne! Včasih se zgodi čudež. Norci imajo srečo. Morda jo bom imel tudi jaz.“

Hotel je vstati, da bi z gibanjem pregnal obup. Že se je dvignil, ko je iz daljave zaslišal glasove in kmalu nato kašljanje in korake.

Nemci...

Kakor zastreljena zver se je ulegel, se zgrbil v jamo in stegnil predse roke z bombo. Če imajo pse, ga bodo odkrili. Potem naj gre vse skupaj k hudiču! Nesel je bombo k ustom in z zobmi čvrsto stisnil zalič.

Čas se je zgostil. Slišal je šumenje lastne krvi in jo skušal umiriti. Uspelo mu je. Še drgetal ni več.

Videl je pramene svetlobe, ki so se križali, slišal rezko nemško govorico in tudi zagledal jih je... Šli so v precejšnjem razmiku, z orožjem, pripravljenim na strel. Potem je sklonil glavo, kot bi hodili po njegovem telesu...

Ko se je dvignil, so se že spuščali po Kalvariji navzdol. Njihova svetloba mu ni bila več nevarna.

Najmanj en vod jih je bilo. V zavoju so se izgubili kot veriga senc, se spet pojavili in spet izginili.

O, blažena svetloba! Ko bi imel vsaj majhno svečo! Potrpežljivo je čakal, kdaj bo dim prignal Nemce nazaj. In ni se varal. Vesel je bil, da je pravilno sklepal. Ni vedel, koliko časa je minilo — vračali so se, kašljali in preklinjali. Ko so bili mimo, je zdrsil iz skrivališča in se napotil za njimi. Na srečo so šli počasi in svetili samo naprej, na pot. Odpravil se je za njimi, brez oklevanja in brez strahu, kot njihova senca. Luči so se po votlinah pred njim kotalile kot štiri izgubljene kroglice, ki jih težnost vleče v dolino.

Nekajkrat se je zadel v steno, sprožil kamen, a s la po svežem zraku ga je gnala naprej, da se je na nekem ovinku, kjer so obstali, že nevarno približal sovražnikom. Stisnil se je za kapnik in čakal, da so odškornjali naprej. S poslednjimi močmi se je vlekel za njimi, dokler se niso spel ustavili. Tedaj je pretrgal tišino rezek glas, presunljivo podoben klicu, ki ga je vselej vrgel po tleh: „Halt!“

Toliko, da ni vrgel bombe. Zadnji hip se je zavedel, da tega ne sme. Pognal se je nazaj v temo in utonil v stranskem rovu. Čakal je, dokler se ni vse umirilo. Najbrž je bil Nemec zaklical kaj drugega, ker se nihče ni vračal in je bilo vse strahotno mirno in tiho. „Najbrž so me prevarali prenapeti živci...“

Zlezel je iz skrivališča. Svetlobe ni bilo več in tudi ne korakov. Spet je ostal sam v temi. Najraje bi bil zaklical: „Stojte! Zmotil sem se. Počakajte...“

Pijano se je opotekal naprej. V glavi mu je kljuvala neznozna bolečina, obtolčene, do krvi ranjene noge so ga bolele, da jih je stežka premikal.

Na smrt utrujen se je zavlekel v kotanjo, kjer je obležal in zaspal. Prebudil ga je mraz. Bil je ledeno mrzel, udje so mu otdeli.

Večna noč ga bo zagnila in stisnila. Podzemlje ga bo ugonobilo ko bednega črva. Ne! Ne!... Spet je hodil, plazil se je, zašel v mrtev rov in se vračal in neumorno lezel dalje, ker ni mogel obstati. Če je malo počival, ga je stisnil mraz in lotevale so se ga samomorilne misli: „Daj, potegni, razletel se boš in nihče te ne bo prepoznal...“

„Ne!“ mu je veljevala volja. „Čas imaš. Ko boš povsem omagal, ko ti ne bodo služile ne roke ne noge, ko boš komaj še lahko odprl usta, takrat šele potegni.“

Zbral je še tiso bore moči, ki je še ostala v ožganem in okrvavljenem telesu. „Svoboda bo, praznik vseh ljudi sveta, ti pa mrtev? Ne, ne...“

Saj mora biti že blizu umetnega rova v Črno jamo. Zaznal ga bo po svežem zraku.

Vrnil se je iz slepega rova in izbral novega. Že po nekaj metrih mu je zavel v razgreto čelo hladen zrak. To je dih gozdov, dih pomlad! Zajel je z vsemi pljuči. Zdal je hitel dalje z nezmožljivim čutom kakor žival.

Kmalu je otipal mesto, kjer je bil z železnim drogrom prebil zid. Ves se je opraskal po še svežih ranah in opeklinah, ko se je po ostrmem kamenju spustil v umetni rov.

Zdal je more več zaitil!

S stropa so padale kaplje, čedalje bolj so štopotalale, kot bi se bližala ploha. Lovil jih je v usta in se plazil naprej, proti rahlemu svitanju — čutil ga je v očeh in v vsem telesu, z vsako celico, ki je bila prepojena s smrtjo in nočjo, pa je hotela še obstajati.

V Črno jamo je lila svetloba v prelestno belih curkih. Z roko si je zastrl solzne oči. Zrak je bil čist. Počasi se je privajal na svetlobo, potem pa se je spravil bliže k izhodu. (Nadaljevanje v prihodnji številki)

za oddih in razvedrilo

R. WEBB

SLOVO

Ves popoldan se je vozil Charles Owden brez načrta in brez cilja z avtobusom po mestu. Ko je izstopil v neki četrti, kjer ga ni nihče poznal, mu je pognal veter v obraz hladne dežne kaplje. Slabe volje je porinil roke v žep oguljenega suknjica in si zavihal ovrtnik. Prezebel se je oziral po kakem gostišču. Pri naslednjem cestnem križišču je zagledal neonski napis „Joejev bar“. Charles je pospešil korake.

Ko je odprl vrata, mu je udaril kakor iz megle v obraz zadušljiv in vlažno topel zrak. „No, tu se bo dalo vzdržati“, je pomislil, „vsaj toliko časa, kot mi bo zadoščalo petdeset centov, ki jih imam v žepu.“ Stopil je k točilni mizi in naročil pivo. Po prvem hlastnem požirku je iskal po žepih, da bi našel cigareto. Toda zavojček je bil prazen in jezno ga je pomečkal v papirnato žogico. Tako ne bo šlo naprej. Nekje se bo moral dokopati do denarja. Če bi imel desetak, bi mu bilo pomagano, o tem je bil Charles prepričan. Takoj ko bi z desetakom stavil na konjskih dirkah, na pravega konja, bi bil iz vode. Toda — desetaka ni imel.

„Delati bi moral,“ je dejal in stisnil zobe. Toda zakaj bi delal, dokler je še mlad in mu lenarjenje prinaša toliko užitka. Zdolgočaseno je strmel v ploščo točilne mize. Nato so njegovi pogledi potovali od velike reklame ure nad omaro s steklenicami do moža, ki je na barskem stolu zraven njega buljil v napol prazen kozarec piva pred seboj.

Sosed je bil majhen, neznan mošič, v primerjavi s čokatom Charlesom ga je bilo komaj za pol obroka. Vse na njem je bilo neznanost in sivo — oči, redki lasje, obleka. Celo obraz je bil pepelnato siv. Vsa podoba moža je bila nadvse žalostna, izjema je bila samo zapestna ura, ki je bila nova, težka, draga in — zlata.

Nehote je Charles stisnil svoje prste, ko je odkril uro na neznančevi roki. Za tako uro bi mu v vsaki zastavljalnici izplačali dvajset ali trideset dolarjev, morda celo več. Vsekakor pa dovolj za srečko pri stavi na konjski dirki.

Starec je opazil njegov pogled. „Čisto nova je,“ je dejal nekoliko žalostno.

„Kako?“
„No, ura. Danes sem stopil v pokoj. Doslej sem bil knjigovodja pri firmi Caruthers in Quinn. In saj je navada v Ameriki, da tisti, ki po mnogih letih službe odhaja v pokoj, prejme uro. Ali ne?“

„Da, da,“ je zamrmral Charles brez zanimanja.

„Smešno,“ je modroval starec, „dado ti uro takrat, ko je čas postal zate popolnoma nevažen. Saj si zdaj lahko uredim življenje, kakor mi ugaja.“

„Hm, to je pač lepa gesta.“

„Že, že, samo —,“ starec je okleval, „samo vse je tako neosebno. Tako hladno in brezsrčno. Ko sem se danes po opoldanskem odmoru vrnil k svoji pisalni mizi, je ležal na njej zavojček z mojim imenom.“

„Da,“ je rekel Charles odsotno. Ni mislil na nič drugega kakor na uro. Trideset dolarjev bi prav gotovo vrgla.

Sivolasi mošič je nadaljeval: „Pri uri je bil listek s posvetilom ‚Z najboljšimi željami — tvoji kolegi‘. In nič več. In vendar sem si domišljjal, da so me imeli radi. Danes vem, da so se mi samo rogali.“ Izenada je Charlesa pozorno pogledal. „No, mladenič, saj vi ste svoj kozarec že izpraznili. Ali vam smem naročiti kozarec piva?“

Charles se je zdrnil. Misli, ki so se mu vsiljevale, so ga prestrašile. Starec je bil sam in žalosten. Potreboval je nekoga, ki bi ga potrpežljivo poslušal, nekoga, ki bi mu pomagal poplakniti vso tegobo po grlu. „Hvala,“ je dejal Charles. „Zelo ste prijazni. Da, rad popijem z vami še kozarec.“

Upokojenec je žarel. „Bravo! Veste, saj ne poznam niti vašega imena. Ime mi je Norman Purdy.“

„Miller,“ je naglo zamrmral Charles, „Miller.“

„Natakar,“ je zaklical Purdy, „še eno svetlo pivo za mistra Millerja.“ Natakar je porinil pred Charlesa sveže natočeno pivo. Starec je izvlekel svojo denarnico, jo odprl in vprašal samodopadljivo: „Ali mi morete menjati sto dolarjev!“

Charles je moral krepko potegniti sapo, ko je natakar odgovoril: „Zal mi je, toda toliko denarja ne morem menjati.“

Starec je vtaknil bankovec zopet v denarnico in se režal. „Saj sem se samo pošalil. Imam še dovolj drobiža pri sebi.“

Tudi Charles se je režal, toda ne Purdyjevi šali. „Ali nosite vedno toliko tega s seboj?“ je vprašal.

„Seveda ne. Tole je poslovilno darilo moje firme. Nagrada za zvestobo.“ Purdy je vzdihnil. „Več kot štirideset let sem bil pri firmi Caruthers in Quinn. Toda zdi se mi, da sem pričakoval preveč.“ Malo je pokašljaj,

nato pa dejal naglo: „Vem, moral bi biti hvaležen. Mnogo je upokojencev, ki dobe manj. Kljub temu — kakšno bolj osebno darilo bi mi bilo ljubše kakor ura in denar.“

„Ura in denar,“ je pomislil Charles. Denar in ura. In starec, ki je postajal vse bolj pijan. Glasno je rekel: „Da, vem, kaj mislite.“ Napravil je dolg požirek in starcu razumevajoče prikimal. Pri tem si je mislil: „Zdaj bom moral samo še malo počakati. Še kozarec piva ali dva, pa bo. Predlagal mu bom, da greva še v kako drugo gostilno. Zunaj ga bom krepko udaril po glavi. Videti bo tako, kakor da se je starec preveč napil, se spotaknil in padel. Ko se bo zopet zavedel, bom že daleč za hribom.“ Tako je mislil Charles Owden.

Purdy je opazil, da ga mladenič ni več poslušal. „Ali niste mojega mnenja?“ je vprašal.

„Kako? Kaj ste rekli?“

„Ali niste tudi vi mnenja, da je upokojitev najlepša priložnost, da se človek otrese svojih starih navad?“

„No, seveda.“

„Glejte, samec sem in sam sem opravljal vsa hišna opravila. V službo sem hodil točno in vsa leta sem bil točno ob deveti doma — leto za letom. Danes bo enkrat drugače.“ Purdy je sukal svoj kozarec v roki in rekel z navihanim nasmehom: „Mislil, da bom nocoj svojo večerjo zaužil v tekoči obliki.“

„Dobra misel,“ je hvalil Charles, „slad in hmelj sta vendar tako zdrava. Rad bi sodeloval. Toda na žalost sem brez sredstev.“ Napeto je prežal na Purdyjev odgovor.

Starec je brezskrbno požrl vabo. „No, če ni nič drugega, mister Miller. Danes sem radodaren. Ne delajte si skrbi, zapitek bom plačal jaz.“ Charles je komaj zadržal nesramen smeh. Da, stari bo plačal, toda drugače, kakor si je mislil. „To bo prijeten večer,“ je dejal, „toda oprostite mi za trenutek.“

Charles je izginil v toaleti. Iskal je kakšen predmet, ki bi mu rabil kot orožje. Slednjic je v neki omari med umazanijo staknil kratko svinčeno cev in si jo skrtil za pasom.

Ko se je vrnil k starcu, je iz previdnosti počakal, da je ta izpil svoje pivo. Nato mu je predlagal: „Ali niste želeli nekaj spremembe? Kaj ko bi menjala lokal?“

„To je dober predlog,“ je mrmral Purdy, ki so se mu besede že zapletale na jeziku.

Medtem ko sta popivala, je dež popustil. Ko sta stopila iz bara, je bila noč in postalo je hladno. Charles je vtaknil roke v žep in začutil svinčeno cev. „Dobro, da je cesta tako prazna in da je slabo vreme,“ je pomislil.

„Moje vozilo stoji tam na drugi strani ceste,“ je pojasnil Purdy in pokazal na parkirni prostor, ki je bil oddaljen samo nekaj korakov od bara. Nato je rekel: „Poznam majhen bar. Je prav blizu mojega stanovanja.“

Charles je vtaknil roko pod suknjo, njegovi prsti so prijeli svinčeno cev.

Smeh stoletij

Na slavnostni večerji je bila žena francoskega poslanika Bismarckova soseda pri mizi. Med razgovorom je postajala čedalje bolj zaupljiva. Najprej je kanclerja nagovorila z „ekscelenco“, kmalu nato ga je imenovala „gospod Bismarck“ in čez nekaj časa je bil že „moj dragi Bismarck“. Tedaj je bilo Prusu dovolj in je dami dejal:

„Madame, če morebiti še ne veste: ime mi je Otto.“

Ko je Bismarck nekoč zasebno sprejel Windthorsta, voditelja katoliške stranke, se je cesar Wilhelm zaradi tega silno razburil. Toda kancler se ni prestrašil njegove jeze in je mirno odgovoril, da lahko v svoji hiši počenja kar hoče.

„Tudi če vam jaz, vaš vladar, to prepovem!“ je pihal cesar.

„Ukazi mojega vladarja ne segajo čez prag spalnice moje žene.“

August Kindermann je bil baritonist v kraljevem dvornem gledališču v Monakovem. Na novega leta dan je šel v gledališče, da bi čestital ravnatelju. Moral pa je iti mimo vratarjeve lože. Ko ga je vratar zagledal, je stopil k njemu in mu v veselem upanju voščil srečno novo leto. Kindermann se mu je zahvalil in rekel:

„Ljubi moj Kolb, povejte mi, kaj sem vam dal lani za novo leto!“

„Nič, gospod dvorni pevec.“

„No, no, prav, naj ostane pri starem,“ je dejal baritonist in šel naprej.

Ko so berlinskega zdravnika Virchowa povabili v goste, so mu ponudili tudi pijačo, ki ji slavni zdravnik ni bil sovražen. Gostitelj mu je natočil polno čašo posebno dobrega vina in ko je videl, da jo je učenjak s slastjo izpraznil do dna, ga je vprašal:

„No, ali poznate še kaj boljšega, kot je čaša takšnega vina!“

Virchow je dejal brez premišljanja:

„Poznam: polna steklenica takšnega vina...“

Italijanski pevec Antonio Bernachi, muhast kot večina umetnikov, bi moral pod Händlovim vodstvom odpeti ognjevito vinsko pesem. Pri glavni skušnji je našel v vrču le navadno vodo in je zato ogorčeno izjavil:

„Če želite, da bom pesem zapel res ognjevito, mora biti v vrču pristno staro vino.“

„Prav,“ reče dirigent Händel, „priskrbeli vam bomo vino, toda pojutrišnjem morate v vaši vlogi izpiti strup in bom prisiljen stvar urediti tako, da bo vloga povsem resnična.“

„Potem naj kar ostane pri vodi,“ se je vdal pevec.

Ko sta prišla do avtomobila, je vprašal: „Ali naj vozim jaz?“

„Ne!“ je odločno odgovoril Purdy. „Ali hočete s tem reči, da... da... ne bi več mogel? Saj sem popolnoma trezen.“

„Seveda ste trezni,“ ga je pomiril Charles. Vožnja je bila razburljiva. Starec ni bil več gospodar nad vozilom, kakor si je domišljjal. Nekajkrat je avto nevarno zaneslo po mokrem asfaltu. Toda Purdy je vendarle elastični trak. Nenadoma je Purdy piskajoče zahlipal, nato je prenehal dihati. Charlesa je oblihl mrzel pot. Pokleknil je in položil uho na Purdyjeve prsi. Starec se ni več ganil, bil je mrtev.

Daleč naokrog ni bilo žive duše. V hipu je izvlekel Charles svinčeno cev in že je zažvižgala v zraku ter udarila po tilniku starega moža.

Purdy je zakrilil z rokami po zraku, nato se je zgrudil na tla. Samo sekundo je stal Charles kakor otrepel, nato se je sklonil nad Purdyjem, ki je težko sopal. Charles je surovo zgrabil za uro in povlekel za elastični trak. Nenadoma je Purdy piskajoče zahlipal, nato je prenehal dihati. Charlesa je oblihl mrzel pot. Pokleknil je in položil uho na Purdyjeve prsi. Starec se ni več ganil, bil je mrtev.

„Ne!“ je stokal Charles prepadeno. „Ne!“ Njegovi prsti so se zagreblji v mrtvečev suknjič. Nekdo je prihajal. Kaj naj stori? Kam s truplom? Avtomobil je bil zaklenjen, a da bi poiskal ključ, je bilo prepozno. Starčev truplo je bilo lahko breme. Charles ga je dvignil in tekkel z njim proti stanovanjskemu bloku. Na srečo so bila vrata odprta.

Komaj je stopil v vežo, je zaslišal od zunaj korake, govorenje in smeh dveh parov, ki sta prišla najbrž iz

gostilne. Hrupno sta šla mimo. S hitro kretinjo je Charles potegnil mrtvecu uro z roke in si jo stlačil v žep. Ko je tipal še za Purdyjevo denarnico, je s stopnišča gornjih nadstropij zaslišal moški glas: „Louise, kaj še nisi nared? Kako dolgo naj še čakam z dvigalom?“ „Saj že prihajam,“ je odgovoril ženski glas, nato je bilo slišati ženske korake.

„Samo proč od tod!“ je pomislil Charles. „Toda kam?“ Mož in žena, ki ju je pravkar slišal, se bosta v dvigalu vsak čas pripeljala do pritličja. Charles denarnice še ni našel. Če bi mrtveca pustil tu in pobegnil, bi ga v najkrajšem času prijel. Imel je samo en izhod: da z mrtvecem na rokah teče po stopnišču navzgor in ga skrije v starčevem stanovanju. Že je zaslišal bližajoče se dvigalo, zato je pograbil mrtveca in ga skozi vežo vlekel do stopnišča. Sopeč se je skrtil v neki vdolbini. V živahnem pogovoru sta šla Louisa in moški skozi vežo in zapustila hišo.

Zdaj je Charles naglo zapustil svoje skrivališče in odnesel truplo po stopnišču do drugega nadstropja. Hitro je našel ključke stanovanja v Purdyjevem žepu. Na hodniku je po kratkem tavanju slednjic našel vrata s tablico „Purdy“. Nato je vtaknil ključ v ključavnico in odprl. Z vzdihom olajšanja je stopil v temno stanovanje. Zaprl je vrata, prekoračil predsobo, odprl sobna vrata in spustil truplo na tla. Nato je negotovo tipal za stikalom.

Toda še preden ga je našel, so se nenadoma vse žarnice v stanovanju prižgale. Soba je bila polna ljudi. Vsi Purdyjevi kolegi so se gnetli v sobi, vsa firma Caruthers in Quinn je bila zbrana, da bi svojega starega knjigovodja presenetila z veselim poslovnim večerom.

JO HANS RÖSLER

Nevaren poklic

- Kitty je odšla v veliko zavarovalnico.
- Mar zavarujete tudi ljudi z nevarnimi poklici?
- V vsakem primeru.
- Tudi krotilce levov?
- Tudi nje, poleg njih pa še krotilce kač in artiste na vrvi.
- Kaj pa tekače?
- Tekalce, plavalce čez Kanal in vesoljce.
- Kaj pa lovec na velike živali?
- Tudi lovec in fotografe orlovskih gnezd.
- To prvič slišim, je rekla Kitty in se ozrla po sobi.
- Ali bi hoteli tudi mene zavarovati pod istimi pogoji?
- Mar imate tudi vi kakšen nevaren poklic?
- Celo najbolj nevarnega.
- Kaj ste po poklicu?
- Gospodinja.
- Gospodinja? se je začudil uslužbenec.
- Kitty je potrdila.
- Vsaka gospodinja je stalno v nevarnosti. V enem dopoldnevu si lahko s sekuro odseka prst, drugemu si lahko poreže med lupljenjem krompirja,

tretjega si lahko zmečka med udarjanjem zrezkov, četrtega ji lahko zagradi mešalnik, petega si lahko odreže s strojem za rezanje kruha. To je torej ena roka, zdaj sledi druga. Druga roka se bo gotovo ponesrečila med razstavljanjem stroja za rezanje mesa. Lase ji lahko zajame plamen, lonec z vrelo vodo ji lahko opari roke in noge, medtem ko ji deska za likanje lahko izbije zobe. Lonec na flak lahko eksplozira, igla za tlačenje slanine se lahko zarije pod noht na palcu, medtem ko lahko iz ponve brizgne vrele maščobe naravnost v oko ali obraz.

- Dovolj! Dovolj! Nehajte!
- Ali me boste torej zavarovali?
- Kako naj zavarujem gospodinjo? je dejal uslužbenec. To je veliko tveganje!
- Kitty ga je pomirila.
- Saj ni tako veliko tveganje!
- Kako da ne?
- Kitty se je ljubeznivo nasmehnila.
- Zato ker kuhamo ženske. Toda če bi kuhali moške, potlej bi se vse to zares zgodilo...

